

Sigmund Freud a nevědomí

Teorie:

(znaky dobré teorie)

- a) soubor premis, relevantních pro předmět zkoumání, které jsou v logickém vztahu a tvoří systém
- b) soubor definic, které dávají premisy do vztahu pozorovatelných skutečností

PRAVIDLA:

- Musí být jasná syntax. Musí být operacionalizované pojmy, definice.

Př. Vztah úzkosti x motoriky a sebehodnocení

- **Nutné vlastnosti:**
- **Verifikovatelnost.** (je možné testovat hypotézy)
- **Obsažnost** (jak velké pole zasahují?)
- **Heuristika** (jaký mají dopad na realitu?)

Testování teorie z pragmatického pohledu

- Psychologická teorie osobnosti se snaží dát smysl (zmatečné a traumatizující) lidské zkušenosti
- **Otázka 1: Jak dobře dokáže popsat teorie naši zkušenost?** Odpovídá jí/částečně/nedostatečně/ jde proti ní
- **Otázka 2: Jak nám pomáhá chápat, co člověku chybí a co je pro něj možné udělat?**
- **Otázka 3: Jak „umožňuje“ funkční terapii?**

Klíčové myšlenky psychoanalýzy

- **Psychický determinismus** – nic není náhoda, všechno má svoji specifickou příčinu – kde?
- **Vnitřní struktura** - oddělené části, každá má svoji funkci
- **Vnitřní konflikt**
- **Mentální energie** – libido, metafora principu zachování energie

Prohřešky

- Dva **prohřešky**, které psychoanalýze ostatní směry neodpustí:

1. Duševní život je převážně nevědomý - vědomí jen manifestní projevy nevědomých pochodů

2. Jestliže principem všeho je pudová energie (biologie, determinismus) je výlučně sexuální

Příklady:

Ve vývoji: Oidipův komplex – zapovězený vztah, směrem k normální sexualitě

Incest

Obranné mechanismy ega - např. sublimace

Kritika

- Nadměrná komplexita
- Vychází z případových studií
- Vágní definice
- Netestovatelnost
- Sexismus

- **Proč studovat Freuda?**
- **Jaká Vaše nedávná zkušenost jde dobře vysvětlit psychoanalytickou teorií?**

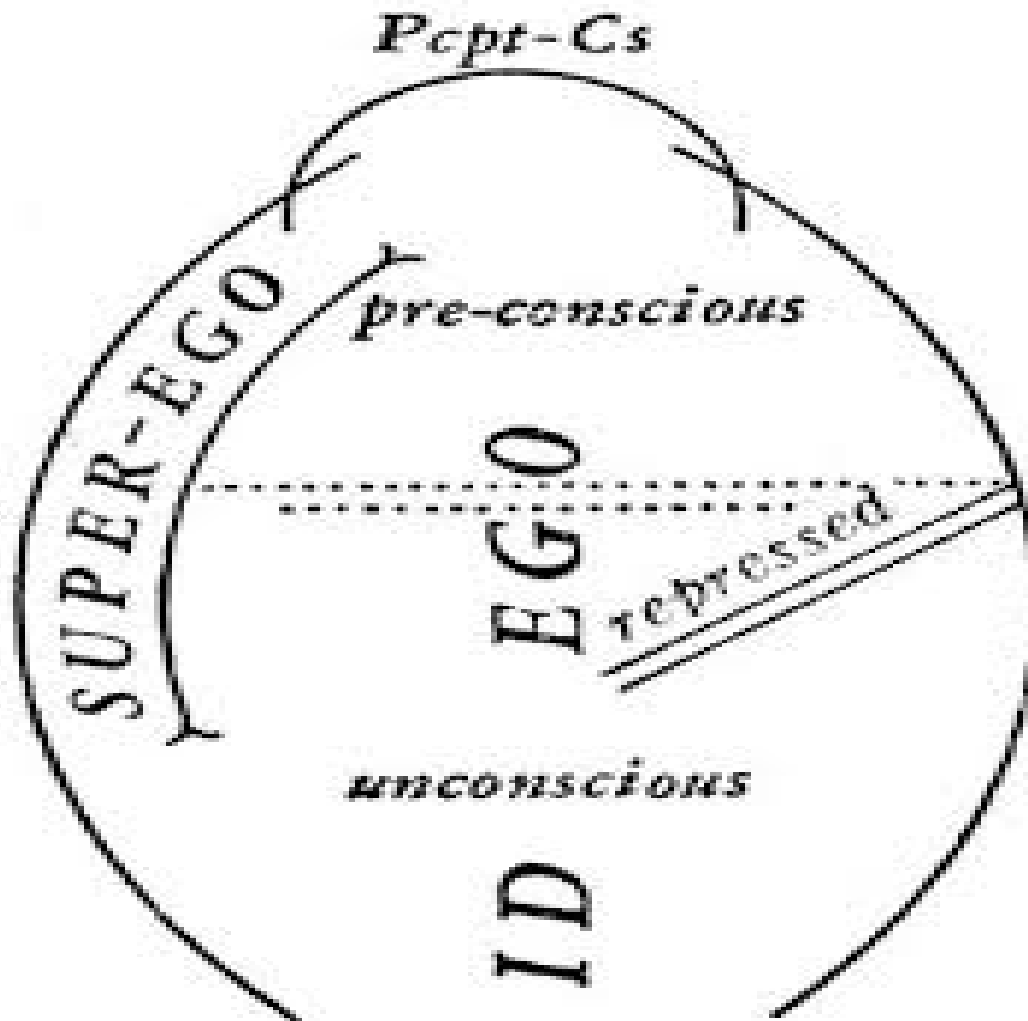
Ad. Testovatelnost: Vztah k moderní biopsychologii

- Neurovědy versu psychonanalýza
- Struktury mozku - jaký je vztah ke strukturám freudovským
- **Neuropsychanalýza** – nejnovější směřování psychoanalýzy, které se snaží být objektivně vědecké – Where mind meets the brain
- (Zároveň dává smysl neurovědám)

Témata

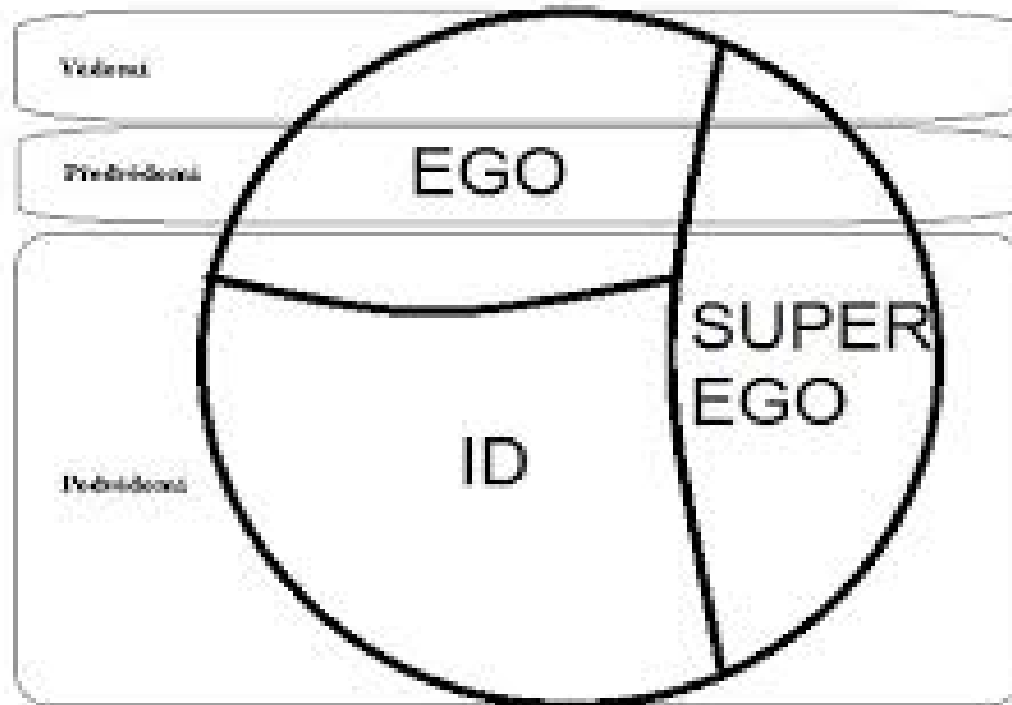
- Struktura osobnosti
- Vývoj osobnosti
- Parapraxe a sny
- Obranné mechanismy
- Zhodnocení teorie

Model osobnosti Strukturální

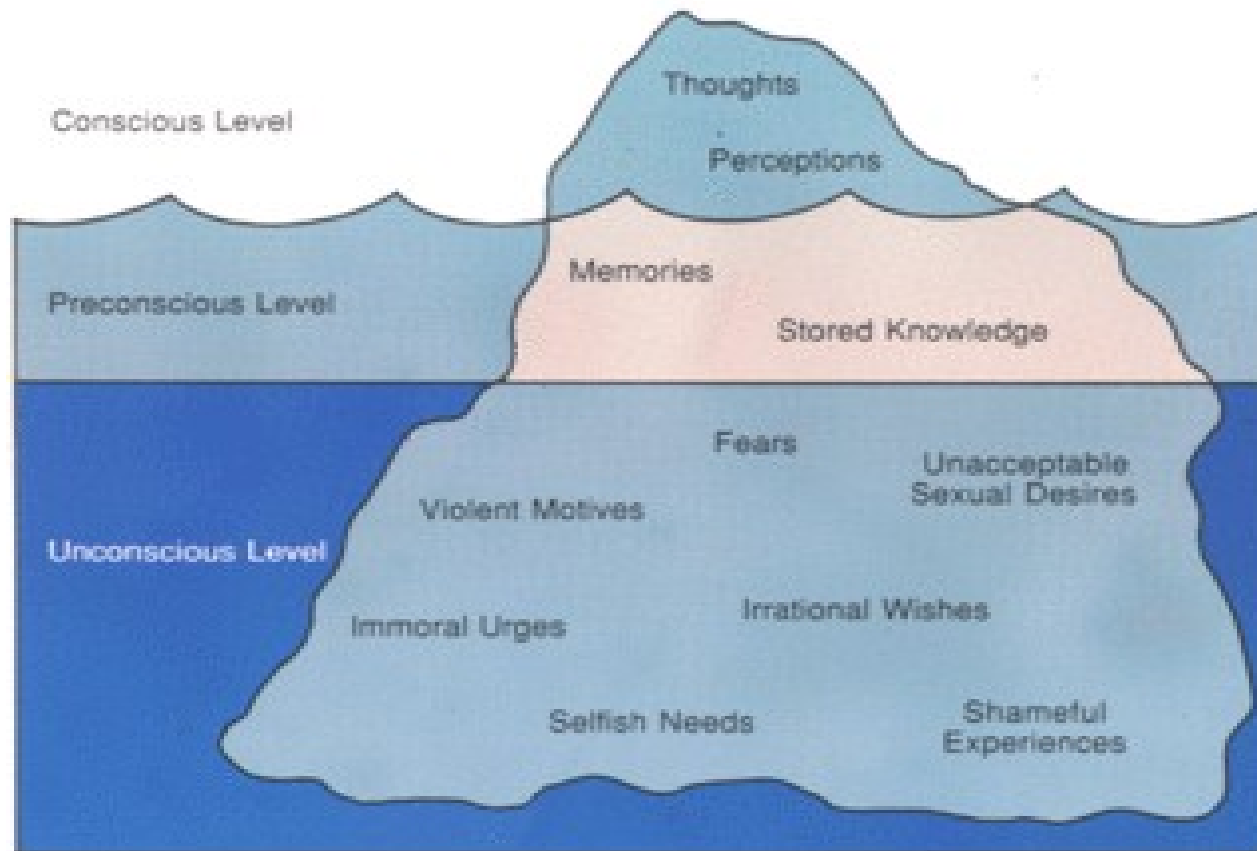
Model osobnosti

Strukturální x topografický

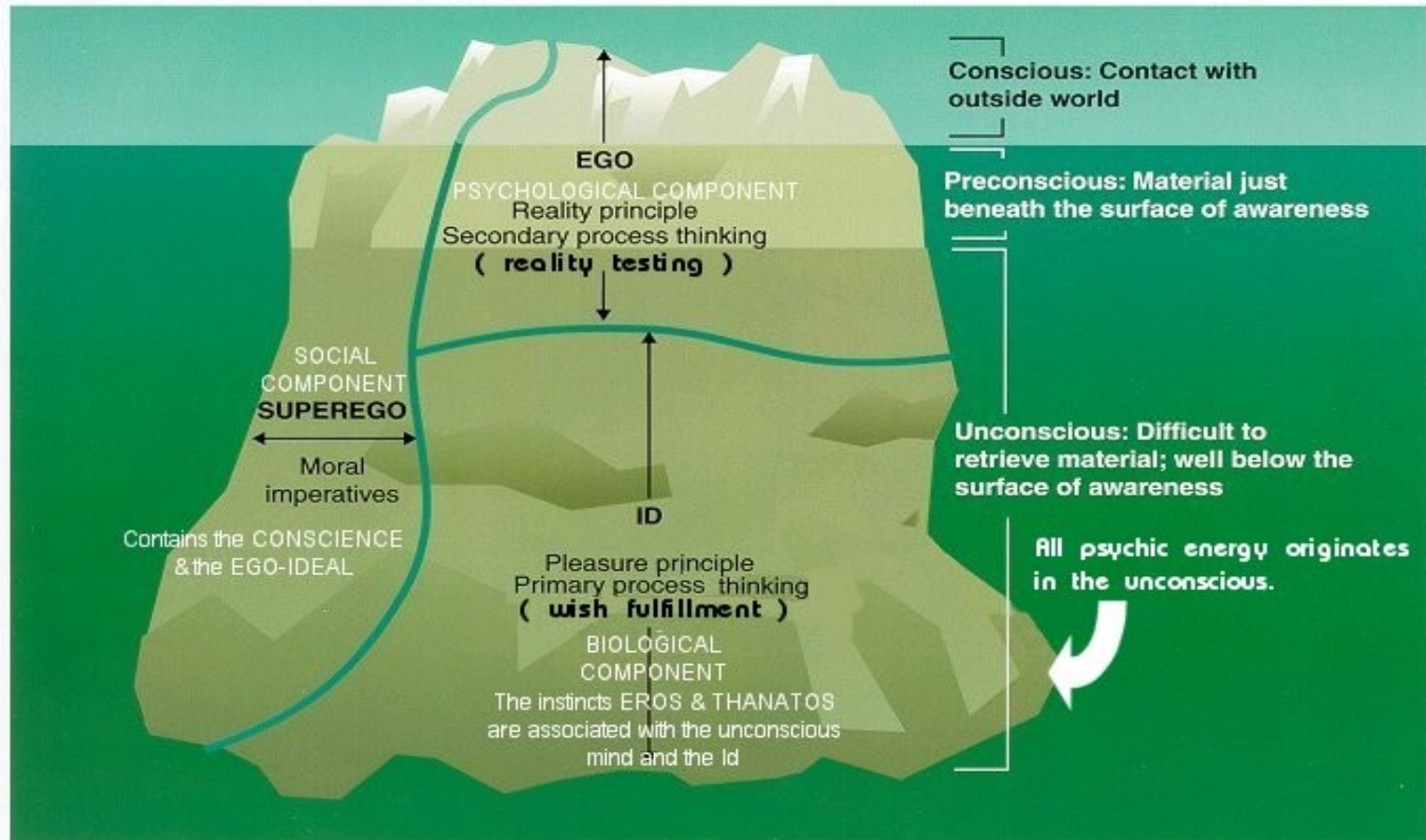
Model ledovce

PERS 5 Freud's View of the Human Mind: The Mental Iceberg

Model fungování osobnosti

Freud's model of personality structure

Vývoj osobnosti

- **Libido** produkuje energii, příběh psychického vývoje je příběhem projevení této energie v různých lokacích během života
- **Orální, Anální, Falické (Latentní), Genitální** – vznik struktur
- Místo – psychický problém- charakter v dospělosti
- Dospělost je dokončením – „milovat a pracovat“

Obranné mechanismy

- **Jakou mají funkci.....?**

Racionalizace

Reaktivní výkon

Popření

Projekce

Sublimace

Chybné úkony

- Freud – předpoklad, že léčíme pomocí slov – dostat se nějak k podvědomí, je úkolem terapeuta – ale jak?
- Chybné úkony- porozuměti jim je jedna možnost (asociace, hypnóza, sny...)
- Verbální: přeřeknutí se (skryté myšlenky, chtíč)
- Činnostní- zapomenutí klíčů, rozbití věci (může být i sebetrestání)

Chybné úkony, přeřeknutí

Doctor, last night I made a Freudian slip.
I was having dinner with my mother and wanted to say:
"Could you please pass the butter."
But instead I said: "I hate you... You rotten pig!"

Humor

- Dva podněty, které jsou neobvykle postaveny vedle sebe

Ale proč je tolik vtipů neslušných?

- Vysvětlete humor a fungování vtipů z pozice psychoanalýzy
- Které vtipy jsou špatné?

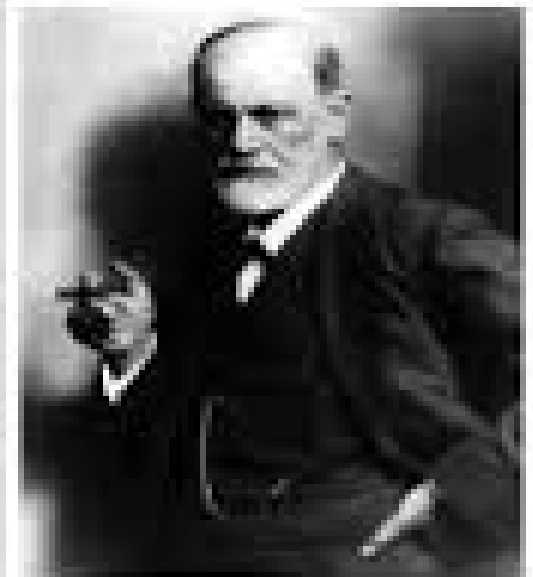
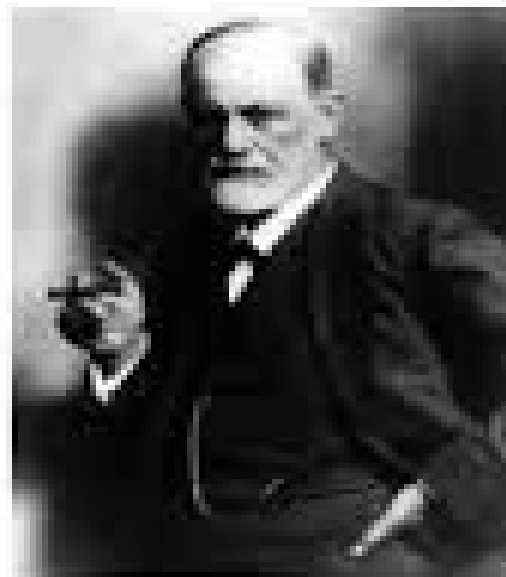
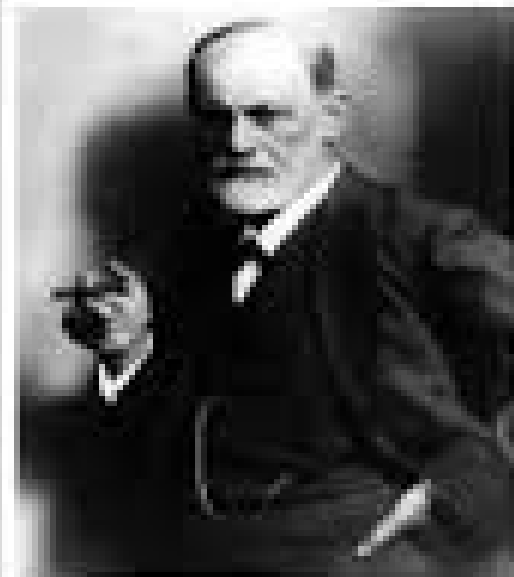
Humor

Freudova přednáška o snech

Na snech je zřejmí
především to, že se někdy
vyplní a někdy ne.

Například tihle se mi zdálo,
že spím s krásnou holčkou,
probudím se, sahám kolem
sebe a nic!

A jindy se mi zase zdálo, že
jsem se posral, probudím
se, sahám kolem sebe
a fakt!

Sny

- Psychická energie z id- má svůj cíl, objekt, ten je korigován egem, principem reality, pokud možno, i superegem (výchova, morálka)
- V noci má ego slabou moc – objekty mimo provoz – sny jsou realizací našich zapovězených tužeb (sexualita, tabu) a našich nepřiznaných, nezjevených strachů a komplexů
- Freud – „sny jsou klíčem k duši“

Kde se nachází psychoanalýza na kontinuu?

- **Každá teorie osobnosti je soubor tvrzení o lidském chování, které odpovídají na hlavní otázky po povaze lidské osobnosti.**
- Teorie se mohou (vzhledem k těm tvrzením) nacházet na kontinuu (např. 1-10):
- Vědomé nevědomé procesy
- Výsledky učení proces učení
- Dědičnost..... prostředí
- Minulost.....přítomnost
- Holistický přístup.....analytický přístup
- Osobasituace
- Účelovémechanistické chování
- Několikmnoho motivů
- Normálnínenormální

Vyhodnoťte teorii

- Z pohledu:

A) Jaká je nejsilnější (a zároveň nejslabší) stránka psychoanalytické teorie?

B)

Verifikovatelnosti

Obsažnosti

Heuristiky

Proč studovat Freuda !

- JEDINÁ kompletní teorie
- Sex a agrese JSOU velmi mocné síly v psychickém životě
- Dětství MÁ rozhodující vliv na dospělost
- Vliv na soudobou psychologii (každý chce odbouchnout Freuda) a psychoterapii (asociace, hypnóza, sny, přenos)
- Vliv na (pop) kulturu a na myšlení lidí („podvědomí“)

Po Freudovi/ od Freuda

- https://www.youtube.com/watch?v=rIW_gE-Q
- Co si myslí Freudiáni o Jungiánech...
- Revidovat/interpretovat/přepisovat
- Různé nové směry – rozvoj, aktualizace
- Způsob kritiky v různých dobách a zemích různý
- Jaký byl postoj k Freudovi v socialismu?

Neopsychoanalýza - RYSY

- Jaká témata jsou tabu – jak je nahrdit, jaké je jiné vysvětlení?
- Sexualita versus Ranné vztahy
- Nevědomí versus EGO
- Pudy versus socializace
- Nemoc versus normalita, zdraví

Hlavní osoby a jejich témata

- Jung
- Anna Freud
- Erikson
- Adler
- Horney
- Ainsworth

Freud vs Erikson

SUMMARY OF SIGMUND FREUD'S PSYCHOSEXUAL STAGES
AND ERIK ERIKSON'S PSYCHOSOCIAL STAGES OF DEVELOPMENT

Period	Stages of Psychosexual Development	Personality Traits	Stages of Psychosocial Development	Personality Traits	Core of Pathology	Radius of Significant Persons
Birth to onset of 1 year	ORAL STAGE	Act of dependency and aggressiveness; finds instant gratification	TRUST vs. MISTRUST	Hope and Drive	Withdrawal	Maternal persons or caregivers
1 year to about 3 to 4 years	ANAL STAGE	Receive primary pleasure; toilet training is being observed	AUTONOMY vs. SHAME & DOUBT	Will and Self-control	Compulsion	Parental persons
3 to 6 years	PHALLIC STAGE	Instinctual attraction for the opposite-sex parent; Oedipus complex and Electra complex is being observed	INITIATIVE vs. GUILT	Purpose and Direction	Inhibition	Basic Family
6 to 12 stage or the puberty stage	LATENCY STAGE	Increased activity with same sex peers	INDUSTRY vs. INFERIORITY	Competence	Inertia	"Neighborhood"; school